

Državni odvjetnik Republike Hrvatske vraćajući spis stavio je u smislu čl. 360. st. 2. ZKP/93 pismeni prijedlog, da se žalbe optuženih odbiju kao neosnovane i prvostupanjska presuda potvrdi.

Na žalbe nije odgovoreno.

Žalbe nisu osnovane.

Temeljni prigovor optuženih svodi se na tvrdnju, da je pobijanom presudom na njihovu štetu povrijeđen kazneni zakon (čl. 355. toč. 3. ZKP/93) jer da se radi o presuđenoj stvari zato što je protiv njih presudom Vojnog suda u Bjelovaru br. K-85/95 od 13. rujna 1995. godine koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske br. Kž-257/96 od 7. i 21. listopada 1996. godine, optužba odbijena primjenom Zakona o općem oprostuzbog kaznenog djela oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZRH, a to je kazneno djelo po svom činjeničnom opisu potpuno istovjetno ovom za koje su sada osuđeni.

Međutim, prema pravnom shvaćanju ovog Vrhovnog suda, donošenje odbijajuće (ili neke) presude ili pak rješenja o obustavi postupka zbog kaznenog djela oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZRH za isti događaj, ne isključuje mogućnost kasnijeg pokretanja i vođenja postupka pa i donošenja osuđujuće presude protiv pojedinih počinitelja za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, budući da se ovdje radi o djelu koje je istovremeno upravljeno i protiv čovječnosti i međunarodnog prava a ne samo protiv društvenih vrijednosti Republike Hrvatske kao što je to kod kaznenog djela oružane pobune koje je, dakle, usmjereno samo protiv sustava vlasti Republike Hrvatske i koje je - za razliku od kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva - obuhvaćeno Zakonom o općem oprostuz.

Prema tomu, kada je sud prvog stupnja u konkretnom slučaju utvrdio, a što se inače žalbama i ne pobija, postojanje oružanog sukoba između oružanih snaga Republike Hrvatske s jedne strane i naoružanih terorističkih formacija uspostavljenih na pojedinim područjima Republike Hrvatske koje su bile upravljene protiv sustava vlasti u Republici Hrvatskoj s druge strane, time, da su optuženici pripadali ovim drugim, onda je već samim time nedvojbeno, da su optuženici objektivno ostvarili sva bitna obilježja kaznenog djela oružane pobune (za koje je primijenjen Zakon o općem oprostuz), ali kada je istovremeno utvrđeno da se ta druga strana kojoj su pripadali optuženici tijekom navedenog oružanog sukoba nije pridržavala zakona i običaja rata odnosno, da je u konkretnoj situaciji opisanoj u izreci presude postupala protivno onim pravilima međunarodnog prava kojima se za vrijeme oružanog sukoba zaštićuju civilno stanovništvo i objekti važni za opstanak stanovništva i pritom protuzakonito i samovoljno uništava u velikim razmjerima imovina, što nije bilo opravdano vojnim potrebama, a koja su također pobliže navedena u izreci presude, onda nema nikakove dvojbe da su optuženici počinili i kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva za koje kazneno gonjenje ne zastarijeva i koje kazneno djelo je država Hrvatska obvezna goniti po međunarodnom pravu pa je zato i izuzeto od primjene Zakona o općem oprostuz.

Naime, žalitelji očito gube iz vida da upravo po Ustavu Republike Hrvatske (čl. 134.) međunarodni ugovori, pa tako i oni koji obvezuju Republiku Hrvatsku da progoni ratne

zločine, čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, pa ne može biti govora o tomu da je time, što je protiv optuženika za isti događaj optužba pravomoćno odbijena, povrijeđen Ustav Republike Hrvatske.

Zato u konkretnom slučaju ne može biti govora ni o presuđenoj stvari, pa stim u svezi na štetu optuženih i nije povrijeđen kazneni zakon.

Nije ostvarena ni bitna povreda odredaba kaznenog postupka, kako se to ističe u žalbi opt. Gorana Pašića, time što je sud utvrđujući u opisu kaznenog djela da je aktiviranjem postavljene eksplozivne naprave došlo do oštećenja i prekida napajanja vodovoda za grad Novsku, a ne i do nastupanja štete u velikim razmjerima, kao što je to navedeno u pravnom opisu kaznenog djela, kada je neprijeporno, a u presudi je to i obrazloženo, da je do takove štete stvarno i došlo, budući da je uslijed u izreci poduzetih radnji od strane optuženih stanovništvo Novske kroz narednih sedam dana ostalo bez vode a drugog izvorišta nije bilo, a prouzročena šteta samim rušenjem vodovodnog postrojenja iznosila je najmanje 200.000 DM, kako su to iskazale stručne osobe.

Uostalom, za ostvarenje terećenja kaznenog djela, bez obzira je li ili nije nastupila šteta u velikim razmjerima, dovoljno je nastupanje makar i samo jedne posljedice a u konkretnom su slučaju učinjeni neupotrebljivim instalacije za pitku vodu kao i zalihe te vode i postrojenja za navodnjavanje koji objekti nisu bili vojni ciljevi već naprotiv, objekti važni za opstanak stanovništva pa zato i posebno zaštićeni međunarodnim pravom.

Stoga nije bilo potrebno tražiti nikakova dodatna izvješća o nastupjeloj šteti, kao što se to predlaže u žalbi istog optuženika, pa s tim u svezi ni činjenično stanje nije pogrešno i nepotpuno utvrđeno.

Zapravo, tijekom postupka uopće nije bilo prijeporno da su optuženici učestvovali u podmetanju mine u vodovodnom uređaju opisanom u izreci i da su postupali po naredbi optuženika Šajatovića koji je opet provodio zapovijed iz Knina, međutim, i dalje tvrde, da im cilj zadatka nije bio poznat, točnije, da su mislili da se radi o uništenju vodovodnog uređaja (samo) za industrijsku vodu, međutim, sud prvog stupnja je takove njihove obrane s pravom odbacio iznoseći logičan zaključak da dužina puta od 50 km što su ga optuženici radi izvršenja zadatka prevalili sama po sebi ukazuje da su oni znali važnost tog zadatka, a osim toga, na mjestu događaja su dobili i domaćeg vodiča.

Što se pak tiče u žalbi izraženog stanovišta, da su oni postupali po naredbi, pa da bi to isključivalo postojanje kaznenog djela i njihove kaznene odgovornosti treba reći, da je ono neprihvatljivo jer bi to bilo protivno općem pravnom principu usvojenom u međunarodnom kaznenom pravu a koji je našao svoju potvrdu i u čl. 190. OKZRH prema kojemu je krivičnopravno odgovoran počinitelj ako postupi po naredbi pretpostavljenog kada je ta naredba bila upravljena na počinjenje ratnog zločina ili kakvog drugog teškog kaznenog djela ili ako je bilo očito da izvršenje naređenja predstavlja kazneno djelo.

Stoga nisu osnovane žalbe optuženih zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kao ni zbog povrede kaznenog zakona.

Iako optuženici, osim opt. Gorana Pašića, nisu izričito pobijali presudu suda prvog stupnja zbog odluke o kazni, ovaj sud je povodom tih žalbi (čl. 369. ZKP) ispitao pobijanu presudu i glede izrečenih kazni te je našao, da su optuženicima izrečene primjerene kazne, kada su one izrečene u visini donje granice kazne propisane za ovo izuzetno teško kazneno djelo, imajući u vidu svrhu kažnjavanja kao i težinu samog djela.

Ovo i u odnosu na opt. Gorana Pašića, jer je očito, da je sud prvog stupnja imao u vidu okolnosti koje on navodi i u žalbi, odnosno, njegovu obiteljsku situaciju, bez obzira što te olakotne okolnosti nisu u presudi istaknute, kada je i tom optuženiku izrečena kazna u visini donje granice kazne propisane za navedeno kazneno djelo, ali i njegovu ulogu u ostvarenju istog, jer je osiguravao izvođenje miniranja "a ne da je bio samo prisutan na mjestu izvršenja ali osobno nije ništa činio", tako da izricanje blaže kazne ni ovom optuženiku ne bi imalo svog opravdanja.

Stoga i ovaj sud nalazi, da će izrečene kazne u konkretnom slučaju polučiti sve zakonske svrhe kažnjavanja iz čl. 31. i čl. 4. st. 2. OKZRH.

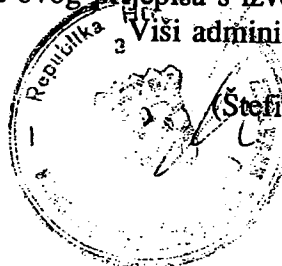
Slijedom svih iznijetih razloga, sa žalbama optuženih postupljeno je kao u izreci, na temelju čl. 387. ZKP/97.

U Zagrebu, 1. travnja 1999. godine

Zapisničar:
Zlata Lipnjak-Bosanac v.r.

Predsjednik vijeća:
Katica Jelić v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Viši administrativni referent:

(Stefica Klepac)